

1916-09-22

AFSENDER

Frederik Gotschalk Knudtzon

MODTAGER

Jens Ferdinand Willumsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Omtalte personer:

Anna Frederikke Birch

Astrid Birch

El Greco

Jens Adolf Jerichau

Hugo Kehrer

Adolf Langsted

Hedevig Margrethe Langsted

Frederikke Cecilie (Leth) Birch

August L. Mayer

Julius Meier-Graefe

Sigrun Schalburg

Statens Museum for Kunst

Vilhelm Tryde

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: C/III/6 - GrecoBogen

DOKUMENTINDHOLD

J.A. Jerichau er død, og Knudtzon har hørt, at det var selvmord. Knudtzon har sent et fotografi til Willumsen af et værk i sin samling, som han mener er udført af El Greco.

TRANSSKRIFTION

FR. G. KNUDTZON

TELEFON: NORA 1983.

Hellerup, Margrethevei 6,

Danemark

den 22 Septbr. 1916.

Kjære Herr J. F. Willumsen!

Jeg takker Dem særdeles for Deres Brev af 5te ds, som jeg modtog den 17de ds, altsaa efter 12 Dages Reise. De bør ikke føle Dem smigret over at jeg henvendte mig til Dem; det har nemlig længe været mig bekjendt, at De ivrigt studerede El Greco; da jeg en Gang kom ind til Tryde og spurgte hvad de der havde af Greco- Fotografier, ordrede man mig: "Kun ét; Willumsen har været her og trawlet dem alle paa det ene nær". Deres Brev kunde give mig Anledning til forskjellige Spørgsmaal, men jeg begynder med at svare Dem paa Deres Spørgsmaal om Jerichaus Død. Ogsaa jeg fandt ham noget uharmonisk, og vi kom en Tid ikke helt godt ud af det sammen; men mit sidste Indtryk af ham var udelt godt. Da han, efter at være kommen hjem fra Spanien og efter at have holdt sin Auction med ret godt Udbytte, besøgte os, kom vi – s: min Kone, min Datter og jeg – til at synes saa godt om ham, og vi glædede os over, at Forholdet gjensidigt var udmærket.

Da han forrige Gang var reist bort, var han reist sammen med en Dame, - en ikke helt uerfaren Dame, som var

en halv snees Aar ældre end han, fraskilt, Moder til et Par Børn, etc etc - ; da han nu sidst sagde os Farvel, yttrede han: "Naar I see mig næste Gang, bliver det forhaabentlig som gift Mand". - "Tag saa din Kone med", svarede jeg. Snart efter erfarede jeg, at Brylluppet var opgivet.

Efterretningen om Jerichaus Død kom ganske uventet. Fru Langsted fra Paris (Adolph Langsteds Frue), der opholdt sig her paa Besøg, overbragte Bedstemoderen, Justitsraadinde Birch, et fra sin Mand modtaget Telegram "Jerichau subitement decéde". Fru Jerichau var i Sverrig; Søsteren, Frk. Astrid Birch, reiste over til hende for at gjøre hende Meddelelsen. Sorgen er overordentligt, især da det synes, at den unge Mand har været ulykkelig, og da det desværre maa formodes, at han selv har gjort Ende paa sit Liv. Man spørger jo ikke; men der mumles om, at

han har betjent sig af en Revolver.

Jeg ansaa Jens Adolph for at være en decideret malerisk Begavelse og for at være en stærk Natur, der nok vilde have banet sig Vei. Og jeg finder det saa forfærdelig sørgeligt, naar et ungt og haabefuldt Liv afbrydes, - især under Forhold af en saa skjæbnesvanger Art.

Polemikken kan De godt rive itu. Fotografiet føler sig smigret ved at faae Plads i Deres Greco-Mappe. Om nogle Dage sender jeg Dem et andet lille Fotografi, som har samme Aspiration. Og da kan jeg tillige tage Anledning til at udtale mig om et Par Enkeltheder i Deres Brev, som ikke ere mig helt klare.

Jeg imødeser med største Interesse Fremkomsten af, hvad De vil skrive om Grecos italienske - "mørke" - Periode; den trænger jo i høi Grad til Belysning. Der sidder jo i München en lille Klynge af Greco-Studerende - Prof Kehrler, Mejer-Gräfe og August L. Mayer -; de henføre jo f. Ex. vort Musæums "Rabbi" til Grecos spanske Periode; saavidt jeg husker, forebringes dette os ganske dogmatisk; med disse Herrer vil De ret altsaa faa en Meningsudvexling i Gang naar De anbringer Rabbien og lignende Billeder i den italienske Periode.

Hvad der bevægede mig til antage mit Billede for at være malet i Spanien, var den spanske "Duft", som jeg fandt var over det. Jeg spurgte strax mig selv: Hvilke Malere ere fra Italien flyttede til Spanien; saa kom min første Tanke paa El Greco.

Jeg beder som sagt om Tilladelse til om nogle Dage at maatte komme tilbage paa nogle Enkeltheder i Deres Brev. Foreløbig glæder jeg mig over, at Fotografiet paa Dem har gjort "et stærkt Grecosk Indtryk", og jeg er ikke særlig bekymret for, hvad De længere henne i Brevet skriver: "Jeg afviser det ikke som værende af Greco, indtil jeg har seet Originalen".

Bagdøren er saa bred og høi, at man kan kjøre ud af den i Luxusbil. Men jeg troer nu ikke, De vil ud af den, naar De har seet Billedet.

De hører altsaa snart igjen fra

Deres ærbødige

Fr. G. Knudtzon

FR. G. KNUDTZON

TELEFON: NORA 1983.

Hellerup, Margarethevi 6,

Danemark

Kjøbenhavn C., den 22 Sept. 1916.

Samlingsforeningens Nr. 11.

Kjære Herr J. J. Wilkensen!

Det falder Dem særdeles for Dem Brev af 5te ds, som jeg modtog d. 17de ds, altsaa efter 12 Dages Reise. De blev ikke føle Dem smigret over at jeg henvendte mig til Dem, det har nemlig længe været mig betydningsfuldt, at De i noget stunderede Et Greco; da jeg en Gang kom ind til Tivoli og sprængte, hvad de der havde af Greco. Fotografier, ordede man mig: "Kan et, Wilkensen har været her og forestillet dem alle par det ene men".

Deres Brev kunde give mig Anledning til forskellige Spørgsmaal, men jeg begynder med at være Dem paa Dem Spørgsmaal om Genhæns Tid. Og saa jeg fandt ham meget ubehageligt, og vi kom en Tid ikke helt godt ud af det sammen, men mit sidste Indtryk af ham var meget godt. Da han, efter at være kommen hjem fra Spanien og efter at have holdt sin Anstien med det godt Udkynde, berigtede os, ham vi - vi min Børn, min Datter og jeg - til at synes saa godt om ham, og vi glædede os over, at Forholdet gjensidigt var skærpet.

Da han forrige Gang var været borte, var han rent som men med en Dame, - en ikke helt nærfæren Dame, som var

en halv Snes der aldrig end han, forskilt, Moder
til et Par Børn, etc etc -; da han en aften sagde os
Farvel, yttede han: "Naar I see mig næste Gang, bli-
ver det fortrødent som gift Mand". - "Tag saa den
Krone med", svarede jeg. Snart efter erfarede jeg, at
Ugiltkøbet var opgjort.

Efterretningen om Jersbans Død kom ganske uventet.
En Læge fra Paris (Adolph Langstedts Ven), der opholdt
sig her paa Besøg, overbragte Gadetermoderen, Jættetro-
ende Birch, et fra sin Mand modtaget Telegram: "Je-
rban anbitement decede". En Jersban var i Sverrig,
Björnsen, Dokt. Olof Birch, reiste over til hende for at
gjøre hende Meddelelsen. Sagen er overordentlig, især
da det synes, at den unge Mand har været altydlig,
og da det desværre må formodes, at han selv har
gjort Ende paa sit Liv. Man spørger jo ikke,
men der mærkes en, at han har deltaget i en
en Revolte.

Jeg anser Jens Adolph for at være en desindst
materialist Begavelse og for at være en stærk Na-
tur, der nok vilde have båret sin Kæde. Og jeg finder
det saa forferdelig særgjort, naar et slegt og saa
belystet Liv afbrydes, - især under Forhold af en saa
sljæbmesvanger Art.

U III/16 "Korrespondansen"

FR. G. KNUDTZON

TELEFON: NORA 1983.

Kjøbenhavn C., den

191

Sortedams Dagsring 63 B.

Polemikken kan De godt give ita. Fotografiet
føler sig smigret ved at faae Plads i Deres
Grecis-Mappe. Om nogle Dage sender jeg Dem
et andet lille Fotografi, som har samme
Aspiration. Og da kan jeg tillige tage Anled-
ning til at indtale mig om et Par Endeligheder
i Deres Brev, som ikke er mig helt klare.

Jeg imidlertid med største Interesse Frem-
komsten af, hvad De vil skrive om Grecos ita-
lienske — „miske“ Periode, den trænger jo
i høj Grad til Belysning. Der sidder jo i
München en lille Skjorte af Grecis Studenter,
— Prof. Kehr, Mejer Gräfe og August d. Meyer
— de henføre jo f. Ex. rent Massimo's „Rabbi“
til Grecos spanske Periode, saavidt jeg husker,
forebringer dette en ganske dogmatisk; med
denne Hensigt vil De vel ogsaa faae en Me-
ningsændring. Gang, naar De anbringer
Rabbinen og lignende B. Neds i den italienske
Periode.

Hvad der beragede mig til at antage mit
Tjeneste for et rødt mønt i Spanien, var den
spaniske "Døft", som jeg fandt var over det.
Jeg sprang strax mig selv: Hvilke Mønter var
fra Italien flyttede til Spanien; var dem min
første Tante for Ed. Gasco.

Jeg beder som sagt om Tjenesten til om nogle
Dage at sætte samme Billeder for nogle
Edelehedens i Dens Brev. Fordøbig gleder jeg
mig over, at Fotografiet for Dem har været
"et godt gasco'st Billede", og jeg er ikke
særlig beklæmt for, hvad De kommer frem
i Brevet skriver: "Jeg priser det ikke som
værende af Gasco, indtil jeg har set Udsig-
tens". Gædderen er saa bred og høj, at man
kan høre ind af den i Luxmodil. Men jeg
tror nu ikke, De vil ind af den, naar De har
set Billedet.

De bliver alligevel med ijen for
Dens Billeder

H. G. Andersen

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

